

СЕКЦІЯ 5
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ АКТИВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В
УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Наталія СЕМЕНИШЕНА,
доктор екон. наук, доцент кафедри обліку,
оподаткування та технологій електронного бізнесу
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З 24 лютого 2022 р. було прийнято низку законодавчих актів, що визначають податкову політику держави в умовах воєнного стану. Найбільш вагомими зміни до ПКУ були внесені Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2120-ІХ [4]. Зокрема ним вносяться зміни до спрощеної системи оподаткування.

Так, із 1 квітня 2022 року фізичні особи підприємці – платники єдиного податку першої та другої групи, мають право не сплачувати єдиний податок. При цьому декларація платника єдиного податку фізичної особи – підприємця не заповнюється такими платниками податку за період, у якому єдиний податок не сплачується. Найбільші новації стосуються оподаткування платників єдиного податку 3 групи, розглянемо їх у табл. 1.

Таблиця 1

Зміни в оподаткуванні платників єдиного податку 3 групи

Характеристики	Відповідно до кодексу (до 01.04.2022 р.)	Відповідно до Закону України № 2120-ІХ (після 01.04.2022 р.)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Платники податку	Платниками єдиного податку третьої групи можуть бути фізичні особи – підприємці та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг	Платниками єдиного податку третьої групи можуть бути фізичні особи – підприємці та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої

	доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року (на 2022 р. ця сума складала 7 585 500 грн.). За кількістю найманих працівників обмежень немає.	організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 10 млрд. грн. За кількістю найманих працівників обмежень немає.
Платниками єдиного податку третьої групи не можуть бути	Суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи – підприємці), які здійснюють: 1) діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора); 2) обмін іноземної валюти; 3) виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів у ємностях до 20 літрів та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива, сидру, пері (без додання спирту) та столових вин); 4) видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення (крім виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння); 5) видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення; 6) діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами; 7) діяльність із управління підприємствами; 8) діяльність із продажу предметів мистецтва та антикваріату, діяльність із організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату; 9) діяльність із організації, проведення гастрольних заходів.	1) суб'єкти господарювання, які здійснюють: - діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора); - обмін іноземної валюти; - виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів; - видобуток, реалізацію корисних копалин; 2) страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів; 3) представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку; 4) фізичні та юридичні особи – нерезиденти.
Ставки податку	3% та 5% від доходу	2% від доходу
Платники єдиного податку звільнюються від	Податку на прибуток підприємств	Податку на додану вартість, податку на прибуток підприємств
Податковий (звітний) період	Квартал	Календарний місяць

Джерело: [2, 4].

Сільськогосподарські підприємства – платники єдиного податку 4 групи, як і інші суб'єкти господарювання, можуть перереєструватись для

використання спеціального режиму, як платники податку 3 групи. При нарахуванні єдиного податку 4 групи суб'єкти господарювання відносили його суму до складу загальновиробничих витрат, а після розподілу – включали до собівартості виробленої продукції. Проте єдиний податок 3 групи, за вітчизняною обліковою практикою, відображається у складі адміністративних витрат. При цьому, одночасно визнаються зобов'язання перед бюджетом за податками та складається кореспонденція рахунків за дебетом рахунку 92 «Адміністративні витрати» та кредитом субрахунку 641 «Розрахунки за податками». Позаяк базою оподаткування єдиним податком 3 групи є дохід, логічно при обліковому відображенні його нарахування не збільшувати суму витрат, а зменшувати суму доходу відповідного виду діяльності (основної, іншої операційної, фінансової, інвестиційної) (табл. 2).

Таблиця 2

**Пропонована кореспонденція рахунків з обліку єдиного податку платників
3 групи**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1	Відображено дохід від реалізації продукції, товарів, робіт (послуг)	36	70
2	Нараховано єдиний податок із доходу основної діяльності	70	641
3	Відображено дохід іншої операційної діяльності	31, 37, 36, 48, 63 та ін.	71
4	Нараховано єдиний податок із доходу іншої операційної діяльності	71	641
5	Відображено дохід від фінансових операцій	14, 373	72, 73
6	Нараховано єдиний податок із доходу від фінансових операцій	72, 73	641
7	Відображено дохід від інвестиційної та іншої діяльності	10, 13, 20, 36, 37, 42, 63 та ін.	74
8	Нараховано єдиний податок з доходу від інвестиційної та іншої діяльності	74	641

Платники податків мають право подавати заяви про застосування спрощеної системи оподаткування в будь який час протягом дії воєнного стану. Якщо суб'єкт господарювання подає заяву після 01.04.2022 р., то він стає платником єдиного податку 3 групи з наступного робочого дня після подання

заяви [4].

Проте, як свідчить практика, вітчизняні підприємства не поспішають скористатись правом переходу на спрощену систему оподаткування. Адже оподаткування доходу обумовлює сплату податку навіть підприємствами, у яких діяльність є збитковою. Економічна ж ситуація в країні обумовлює значне зростання сум витрат господарської діяльності та підвищення ризиків зменшення її ефективності. Підприємства несуть збитки і, насправді, сплата податку в розмірі 2 % від доходу є суттєвим податковим навантаженням.

Список використаних джерел

1. Офіційний вебсайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. Уряд зняв бюрократичні перепони щодо експорту дозволених груп товарів. URL: <https://minagro.gov.ua/news/uryad-znyav-byurokratichni-pereponi-shchodo-ekportu-dozvolenih-grup-tovariv> (дата звернення: 02.10.2022)

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17?find=1&text=%D1%81%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%BD#w1_1 (дата звернення: 09.10.2022).

3. Деякі питання отримання, використання, обліку та звітності благодійної допомоги: Постанова Кабінету міністрів України від 05.03.2022 р. № 202. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-otrimannya-vikoristannya-obliku-ta-zvitnosti-blagodijnoyi-dopomogi-202> (дата звернення: 09.10.2022).

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 07.10.2022).

5. Management of agricultural business in war conditions: features of accounting and taxation. / Semenyshena, N., et.al. Independent Journal of

Віта ГАВРИЛЮК,
канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів,
банківської справи, страхування та електронних платіжних систем,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський
Михайло ЛІХНЕНКО,
здобувач 1 курсу ОС «Магістр» спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-СТРАХУВАННЯ

Існує буденне бачення про Інтернет-страхування як про продаж страхових полісів через Інтернет. З наукової точки зору, Інтернет-страхування являє собою систему економічних відносин, що включає сукупність форм і методів взаємодії страхувальника, страховика та інших професійних учасників страхового ринку, спрямованих на задоволення потреб страхувальника у страховому захисті за допомогою мережі Інтернет.

Інтернет-страхування має ряд не заперечних переваг. Основним з них є економія трансакційних витрат за рахунок перенесення спілкування з клієнтом з офісу в віртуальне середовище. Інтернет-страхування значено скорочує географічні рамки ринків, робить не потрібним відкриття дорогих офісів в продажів, скорочує витрати на трудові ресурси, підвищує інтерес до страхування інвесторів, робить страхування більш доступним у всіх регіонах України і світу для будь-якої компанії. Розвиток Інтернет у не тільки в великих містах, а й у всіх населених пунктах, а також створення законодавства в галузі електронної комерції може значно змінити структуру ринку страхування [1, с. 267].